కన్యానిరీక్షణ

ఆ ఊరు తిమ్మాపురం.

"తిమ్మ గజపతులవారు వెలయించిన అనేక గ్రామాలలో అదొహటీ" అంటావు నువ్వు.

"నీ బొందేం గాదూ! ఊరి నిండా చెట్లు! చెట్ల నిండా కోతులు! వాటిని చూసి మనుషులకూ అవే బుద్ధులు రావటంతో 'కోతులూరూ' అన్నారు. అదేదో నామోషీగా తోచిన నీ లాంటి యిస్త్రీ పిండి వంటల వాళ్ళు సోగ్గా 'తిమ్మాపురమూ' అని మిడికారు" అంటూ జమాయించి చెపుతాడే ఆయనే గున్నారావు తాత!

ఏవిటలా చూస్తావూ? ఇంకా వెలగలేదా! ఎంత అజ్ఞానమయ్యా నీది!

వెళ్ళు! వెళ్ళి తిన్నగా యర్రారం జంక్షన్లో దిగు! ఎదరే ఉన్న ఏలేట్లో పడు! తిన్నగా తిమ్మాపురంలో తేల్తావు! ఊళ్ళో అడుగు పెట్టావు గదా!

"రావయ్యా రా! అమ్మా నాన్నా కులాసాయేనా? వాడెవడూ - ఆ చెవులో వెంట్రుకలవాడూ - నీ మేనమామ - వట్టి వెధవోయీ వాడు! లొడితడంత ఉండి ఎన్ని ముదర పన్లు చేసే వాడనకునేవూ! నీ పోలికలన్నీ వాడివే సుమా!" అంటూ వీథరుగు మీంచే పలకరిస్తూన్న ముసలాయనతో -

"క్షమించాలి! మీరెవరో నాకు గుర్తు రావటం లేదూ -" నసుగుతావు!

"దాని కేమీ - యిహ నిప్పుడు గుర్తు చేసుకో! ఇంతకీ మీ పెద్దమ్మ బాగుందా? మహ మర్యాదా మనిషోయీ - అడిగిన వాళ్ళకు కాదని ఎరుగదు - నీలో ఆ లక్షణాలేవీ కనపట్టం లేదయ్యా -"

'ఆరి! ఎవరీ ముసిలాడూ? ఒంటి మీద చొక్కా లేదు! చిన్న గావంచా! చూస్తే పిట్టంత మనిషి ఊరంత గొంతు' అనుకుంటూ తడబడుతూనే పెంకెతనంగా -

"నే నెవరో తమరికి తెలీదండి, తాతగారూ! ముసలితనం చాత చూపు మందగించి నట్టుంది."

"అలాగటోయ్, తాతా! చూడగానే పట్టేశావు! నేత్ర వైద్యం నేర్చానంటావన్నమాట"

అంటూనే, "సుబ్బాయ్! ఆ పెద్ద లోటా గ్లాసు లేదూ - నీళ్ళు పట్టుకురా!" అంటాడు గొంతు పెంచి.

"అబ్బబ్బే! నే నలా అనలేదండీ - తమరెలా విన్నారో!"

"ఓహోహోహో! శ్రవణ లోపాన్నీ పట్టేశారు - శ్రవణ వైద్యంలో కూడా ప్రవేశమున్నదన్న మాట! బాగుంది, నాయనా - భేషుగ్గా ఉంది. నీ మొహం నాకు తెలీడానికీ, నిన్ను నేను పలకరించటానికి ఏం మనవడా, ఏంటి సంబంధం? ముదర పన్లు చేసే మేనమామ పోలికలే ఇచ్చాడే కాని, ఆ పాండురంగడు మర్యాద లెరిగిన పెద్దమ్మ బుద్ధులు ఇవ్వనే లేదయ్యా నీకూ -"

దాంతో పిచ్చెత్తినట్టు అరుస్తావ్ -

"మహాప్రభో! నే నీ ఊరు రావటం ఇదే! నాకు మేనమామలూ లేరు, పెద్దమ్మలూ లేరు."

"ఆ ముక్క చెప్పటానికి అంత అరుస్తున్నావ్! ఏంటయ్యా నీ వ్యవహారం" అంటూ వీథరుగు మీంచి ఉరుకుతాడు! సరిగ్గా నీ పొట్ట దగ్గరకు తేల్తాడు. నిన్నా పాదమస్తకమూ చూస్తాడు! చూస్తూనే -

"ఒరేయ్, తాతయ్యలూ! ఓయ్ చిట్టింరాజులు గారూ! సూరి పెద్దులుగారి పెద్దబ్బాయ్! ఓ సూరన్న కావూ-" పొలికేకలు... పొలికేకలు!

నువ్వొక్క అడుగు వెనక్కేస్తావు!

"ఇదేంట్రా భగమంతుడా - అందర్నీ పిలుస్తాడూ..." గుండెలు దడదడ లాడుతుంటాయి.

చుట్టూ చూస్తావు. పది మంది! పది రకాల నవ్వులు! గిరజాల జుత్తులు! డేరా క్రాపులు - కొప్పు సిగలు. మెలేసిన మీసాలు. నాపరాళ్ళ ఛాతీలు! తిరిగిన కండలు!

నీ నోరెండి పోతుంది. పరుగెడదామంటే కాళ్ళాడవు.

"ఊళ్ళే కొచ్చాడూ - కొత్త మొహ్హమూ - పలకరించానంతే - అమ్మో..... అమ్మో!" అంటూ తల అటూ ఇటూ ఊపుతూ ముక్కుమీద వేలేసుకుని, కళ్ళు పెద్దవి చేసి ఊపిరి బరువుగా విడుస్తూ -

"పట్టుకోండ్రా వీణ్ణి - సన్మానిద్దాం."

అంతే! ఎక్కడలేని ఊపూ వస్తుంది. అందుకుంటావు పరుగు.

నాలుగంగలు వేయకుండానే వాళ్ళ చేతుల మధ్య ఉంటావు. తీసుకెళ్ళి చాప మీద కూర్చోబెడతారు! లోటా గ్లాసు నీళ్ళూ ఖాళీ చేస్తావు! సోల గ్లాసు కాఫీని తువ్వాల్తో చుట్టి తెచ్చి మరొకరు సిద్ధంగా ఉంటారు.

"ఓయ్, మనవడా! తాతగారి కాఫీకి పై వేడే ఉందనుకునేవు. నాలుక ఊడి పోగలదు" అంటూంటాడాయన.

"తాతగారూ! వీరి పేరడగటమేల? మొహం చూస్తే తెలీటంలా - హనుమంతరావనీ" అంటాడో గిరజాలాయన.

"ప్రభువులు! ఊహించే శ్రమ నీ కెందుకు, చిట్టింరాజులుగారూ! అడిగేస్తే చెప్పరా -

ఏమయ్యా, బాటసారీ! కాఫీ తాగేశావు గదా - ఇప్పుడు చెప్పు - నీ పేరేదీ? ఊరేదీ? ఎవరింటికి వేం చేశావూ?"

కొన్ని దశాబ్దాల క్రితం అదో సరసం! ఆయనే గున్నారావు తాత!

ఆ రోజుల్లో తిమ్మాపురం ఓ లంకాద్వీపం! ఎటు చూసినా కాలువలు! పచ్చని పంట పొలాలు! కొబ్బరి చెట్లు - అరటి తోటలు! ఊళ్ళో కొచ్చిన మనుషుల్ని అలా పలకరిస్తుందా, ఊరు! కొత్తగా వచ్చిన కాఫీ - కొబ్బరి నీళ్ళు - మజ్జిగ కొత్త మొహాలకు అందిస్తూ పలకరించే ఆ ఊరి ఆదరణకు ఆ రోజుల్లో గున్నారావు తాత ఓ ప్రతి రూపం!

ఆ రోజు మునిమాపు వేళ!

గున్నారావు తాత మనవడు సూర్యం అప్పుడే పొలం నుంచి వచ్చాడు! పొద్దుట్నించీ పని చేసి ఉన్నాడు. వేణ్ణీళ్ళ అండా 'వీథిలో పెట్టుకున్నాడు! గోచీ! స్నానం.

ఇద్దరు బాటసార్లు అటే వస్తున్నారు!

"మనమా! వద్దిక నాదు మాట వినుమా! మర్యాదగా పాడుమా" అంటూ భీకరంగా అరుస్తూన్న సూర్యం వాళ్ళని చూశాడు.

ఒంటినిండా, బట్టలనిండా బస్సు ప్రయాణంలో రేగిన ఎర్రదుమ్ము! పూర్తిగా కుంకం పూజ అందుకున్న వేంకటేశ్వర విగ్రహాల్లా ఉన్నారు!

"ఏ ఊరయ్యా, షావుకార్లూ, మీది?" అన్నాడు మరింత భీకరంగా.

"మాది విశాఖపట్నం జిల్లా! గుమ్మలూరనీ - గున్నారావుగారి ఇల్లేదో చెబుతావూ?"

వీథరుగును చూపించి, "పూజలో ఉన్నారు! వస్తారు కూచోండి...." ధాటీగా అన్నాడు.

ఇద్దరూ కూర్చున్నారు. సూర్యం తంతు చూస్తున్నారు.

పని చేసిన ఒళ్ళు! వేడి వేడి నీళ్ళు! సూర్యానికి ఉషారు పెరిగి పోతోంది! మాంచి భారీ శరీరం! ఆరున్నర అడుగుల పొడవు! అందుకు తగ్గ లావు! మద్దిమానుల్లాంటి తొడలు! ఉషారు పెరుగుతున్న కొద్దీ గొంతూ పెరుగుతోంది! కపిలవాయివారి రికార్డు అందుకుని చిందులు మొదలెట్టాడు. చూసి చూసి -

"కొంప దీసి పెళ్ళి కొడుకు ఈ కుర్రాడేనంటవా, సుబ్బారావు పంతులూ?" ఒకాయన.

"ఎంత మాట! ఇంతవరకూ ఆగుతాడుటండీ ఈ మహానుభావుడు - ముగ్గురున్నా చాలరనుకుంటాను."

"గట్టు మీద నడిస్తే గట్టు విరిగి పోతుందోయ్ - మడిలో వదిలేస్తే మరి దున్న నక్కర్లేదోయ్ - నూర్పుల్లో పెడితే..."

"చిత్తం, చిత్తం. ఈయన కార్యానికి మంచం మాత్రం ఉపయోగించి ఉండరనే తోస్తోందండి."

"ఆ ఇల్లాలు కూడా ఈయన మాదిరే ఉండి ఉండాలోయ్ - కాపోతే రసభంగం తప్పదు సుమా - ఏమంటావు?"

వాళ్ళలా మాట్లాడుకుంటున్నారు! మధ్య మధ్య అపహరించి నవ్వుకుంటున్నారు.

స్నానం పూర్తి చేసిన సూర్యం అండాతో సహా లోపలకు వెళ్ళబోతూ ఆగి ఆశ్చర్యంగా -

"ఏయ్, షావుకార్లూ! మా తాతయ్య కావాలన్నారు! మీ వెనకాలే ఉంటే - మీలో మీరే మాట్లాడుకుంటున్నా రేంటి?"

మాట పూర్తవకుండానే సుబ్బారావు పంతులు అరుగు మీంచి కిందకి గెంతి -

"మామయ్యగారూ! వీరు వెంకటేశ్వర్లుగారనీ - లోగడ తమకూ -"

గున్నారావు తాత మధ్యలోనే అందుకున్నాడు -

"నాయనా, సూరన్న కాపూ! వీరు నీకు పిల్లనీయటానికి వచ్చిన పెద్ద మనుషులు! షావుకార్లు కాదు! కాస్తంత బట్టలు కట్టుకుని రా!"

2

ఊరి నించి అప్పుడే వచ్చాడు గున్నారావు తాత కొడుకు మరిడిరాజు.

కొట్టు గదిలో కొవ్వలి నవల చదువుతున్నాడు సూర్యం! చెవులన్నీ తండ్రి మాటల మీదే ఉన్నాయి! ఆయన గున్నారావులాగ కాదు! మితభాషి! నవ్వడు.

కాళ్ళు గడుగు నీళ్ళూ - మంచినీళ్ళూ అందించింది చిట్టెమ్మ! విడిచిన బట్టలు వంకీకి తగిలించింది! పొయ్యి మీద డేగిసా ఉంచి నీళ్ళు పోసింది! వచ్చి తలకి కొబ్బరూనె రాసి ఆ చేతులే కాళ్ళకీ రాసింది! కాళ్ళు నొక్కుతూ -

"ఇంతకీ ఏం చేసుకొచ్చారండీ" అంది మెల్లగా.

"ముహూర్తాలు పెట్టి పంపాలి. మీ మావగారితో చెప్పు" అన్నాడు నిదానంగా.

సూర్యం గుండె ఆగి తిరిగి కొట్టుకుంటున్నట్టయింది! చదువుతున్న నవలలో కొవ్వలి మరో విధవా వివాహం జరిపిస్తున్నాడు! అదేదో అపశ్రుతిగా అనిపించింది కాబోలు, ఆ పుస్తకాన్ని విసిరి కొట్టాడు! అది మూలనున్న తాటాకు చాపకి తగిలి చప్పుడయింది.

ఈలోగా చిట్టెమ్మ "కుర్రాడు చూడకుండానే కుదుర్చుకొచ్చారా?" కాళ్ళు గబ గబా నొక్కుతూ నిష్ఠురంగా అంది.

"ఏంటా చప్పుడూ?" కొట్టు గది వేపు చూస్తూ -

"పెద్దాడే! గదిలో ఉన్నాడు."

"సూర్యం!" గంభీరంగా పిలిచాడు మరిడిరాజు.

మరుక్షణంలో వచ్చి తండ్రి ముందున్నాడు.

"ఏరా, నాన్నా, నే చూశా నా పిల్లని - నాకు నచ్చింది. నువ్వు చూడాలా?"

"అక్కర్లేదండి - అక్కర్లేదండి -" కంగారుగా అన్నాడు.

చిట్టెమ్మ వేపు చిన్న నవ్వుతో గర్వంగా చూశాడు మరిడిరాజు.

3

వాల్చిన నులకమంచం నడిబొడ్డున బాసింపట్టు వేసుకుని కూర్చుని ఉన్నాడు గున్నారావు తాత! రెండో మనవడు యర్రంరాజుది ఆయన భార్య పేరు! వాడూ తాతతో బాటే మంచం మీద ఉన్నాడు.

సూర్యం మడిలోకి వెళ్ళి ఎంచి ఎంచి ఆరు చెరుకులు తెచ్చాడు. తొక్కలు తీసి ముక్కలు చేసి అందిస్తున్నాడు! తమ్ముడూ, తాతా తింటున్నారు.

"తాతయ్యా! నువ్వే చెప్పాలి బాబయ్యగారితో -" బతిమాల్తున్నాడు సూర్యం!

"నువ్వే చెప్పుకోలేకపోయావూ" అంటాడు ఓ మారు..

"నే చెప్పించానే అనుకో - మీ బాబు వింటాడా?" మరో మారు.

"సాక్షాత్తూ కాంద్రకోట నూకాలమ్మ వారే గద్రోయ్ నీ మామగారు - ఆ వెంకటేశ్వర్లూ! ఇహ ఆ పిల్లను వేరేగా చూడటం దేనికిలే...." ఇంకో మారు!

మధ్యలో యర్రంరాజు "తాతయ్యా! బొండాలు కావాలన్నావూ -"

పరుగెత్తుకు వెళ్ళి కొబ్బరి బొండాలు దించి తెచ్చాడు సూర్యం.

తాతా మనవలు ఖాళీ చేస్తున్నారు!

పాలేరు చంద్రిగాడు అంతా చూస్తూ బొక బొకా నవ్వుతున్నాడు! వాడి వేపు మధ్య మధ్యలో గుర్రుగా చూస్తున్నావు సూర్యం!

"అన్నయ్యోవ్! నే చెప్పిన పని చేస్తావా - తాతయ్య నీకు వదిన్ని చూపిస్తాడూ -"

గున్నారావు యర్రంరాజు వేపు గుంభనగా చూశాడు.

"నువ్వూ, మన బొల్లెద్దూ కల్సి - ఇదిగో ఈ మడంతా దున్నాలి."

"అలాగే -" ఉత్సాహంగా అన్నాడు సూర్యం.

టెంకె అదిరిపోయేలా తగిలించాడు గున్నారావు - "నోరు ముయ్యరా, రుయ్యంరాజా."

వాడు ఊరి వేపు ఏడుస్తూ పరుగెత్తాడు.

"ఎప్పుడో పుష్కరాలకి ఊరు కదిలాన్రా! జిల్లాలు దాటి వెళ్ళాలంటే నాకు తెలీదూ" అంటూ ఆలోచనగా ఆగి -

"ఒరేయ్, రూసన్నా! చిట్టింరాజుల్ని రాత్రికి కలవమనరా -"

సూర్యం ఉత్సాహంగా లేచి "అయితే, బాబయ్యగారూ?" అన్నాడు సందేహిస్తూ.

"ఆ గొడవ నీ కేలరా?" ఆ మాట పూర్తవకుండా నే ముంజుకాయల కోసం సూర్యం పరుగెత్తబోయాడు.

"పరువుకు రానివాటి కోసం పరుగెత్తకురా - మనవడా - కాళ్ళు పడిపోగలవూ -"

4

చుక్క పొడిచింది! కోడి కూసింది!

తాతా, మనవడూ తయారయి పోయారు. పంచెను తాతే స్వయంగా కట్టాడు. చీలమండల దాకా రాలేదు! జుబ్బా! గుడ్డ బొత్తాల జబ్బల కోటు! కండువా!

తాత షరతులు చాలా ఉన్నాయి. ప్రయాణ మంతా నడకే! ఎప్పుడు మాట వినకపోయినా తిరిగి వచ్చేస్తాడు - అన్నింటికీ సూర్యం తలూపాడు.

వీధరగుమీదే మరిడిరాజు మంచం! అతనితో గున్నారావు మాట్లాడడు. ఎందుకో సూర్యానికి తెలీదు. వాళ్ళు ఏం చెప్పుకోవాలన్నా చిట్టెమ్మకే చెపుతారు. తాతయ్య ఈ

ప్రయాణం సంగతి చెప్పలేదు. అందుకే తెల్లారకుండా ప్రయాణం గట్టాడు అనుకుంటున్నాడు సూర్యం. తండ్రి నిద్ర లేవకూడదని వెయ్యి దేవుళ్ళకు మొక్కాడు - ఏ దేవుడూ వినలేదు.

మరిడిరాజు 'విరల విరల' అంటూ మంచం మీద కూర్చుని కన్పించాడు.

సూర్యానికి పై ప్రాణాలు పైనే పోయాయి.

"బయలు దేరే వాళ్ళని ఎక్కడికీ అని అడుగ్గూడదని మీ మామ్మకీ తెలుసు! పద పద" అన్నాడు గున్నారావు ముందుకు నడుస్తూ!

మరిడిరాజు నోరు విడలేదు! గబగబా తాత ననుసరించాడు సూర్యం!

ఊరి పొలిమేరల్లో చిట్టింరాజులు వాళ్ళని కలిశాడు.

చిట్టింరాజులికి గున్నారావు తాత మీద మహా గురి! ఒకరు రాజులయితే, మరొహరు రాజ నియోగులు! ఊరు దాటని తాతా మనవలకు ఊరూర్లూ చూశానని చెప్పుకునే చిట్టిం రాజులు తోడయాడు.

ధర్మవరం దాటేసరికి సూర్యుడు పొడిచాడు!

అదృష్టదీవుని కథ పూర్తి చేశాడు గున్నారావు తాత. సూర్యం విజయభాస్కరుని కథ అడుగుతుంటే చిట్టింరాజులు హైమవతి అంటున్నాడు.

తాత మనసు ఆ కథల మీద లేదు. పత్తిపాడు దాటిందగ్గర్నుంచీ బొగ్గు బస్సు మీదే ఉంది. అదెలా ఉంటుందీ ఆయన ఊహకి అందటం లేదు. దాని గురించి చాలా విన్నాడు.

"చాలా వేగిరం పోతుందిటోయ్. చిట్టింరాజులు గారూ -"

"ఇంకానూ - చాలానూ -"

"గుర్రం కన్నానూ?"

"ఇంకా - ఇంకా" పెదాలు బిగించేస్తూ కళ్ళు పెద్దవి చేస్తూ -

"అంత జోరుగా వెళ్తే పడిపోమా?" అన్నాడు సూర్యం.

కంగారుగా చూశాడు గున్నారావు.

"పడిపోయినా పడిపోవచ్చు -" ఆలోచిస్తూ అన్నాడు చిట్టింరాజులు.

"ఏమయ్యా, చిట్టింరాజులుగారూ! ఇంతకీ ఎప్పుడయినా బొస్సు ఎక్కారూ?"

"చిదం..." అటూ ఇటూ తేల్చకుండా నవ్వేశాడు.

"నా బొందరాజుగారూ! బురదరాజువే గాని వరదరాజులివి కాదయ్యా నువ్వూ?"

గున్నారావు మాటలు మాటల్లాగే ఉన్నాయి. వెనకనుంచి బొంయ్, బొంయ్ మన్న హారను! ఇంజను ధ్వని!

అంతే! గున్నారావు తాత ఓ గెంతులో రోడ్డు మీంచి పల్లంలోకి గెంతడమేంటీ, కాలు పట్టుదప్పడమేంటీ, జరజరా జరజరా జారడమేంటీ, పిచ్చి మొక్కల మధ్యకి చేరడమేంటీ, వాటి ముళ్ళు వాటి పని మొదలెట్టడమేంటీ -

పోతే సూర్యం! రెండు చెవులూ మూసేసుకుని పిక్క సత్తువతో పరుగందుకున్నాడు! చిట్టింరాజులు అతన్ని అనుసరించినా, ఎదురొచ్చిన చెట్టును పట్టుకుని పైకి పోయి కొమ్మల మధ్యకు చేరుకున్నాడు.

బస్సు దూసుకు పోయింది.

అయిదు నిమిషాల తరవాత పొదల మధ్య నుంచి గున్నారావు తాత అరుపులు!

"ఒరేయ్, సూరన్నా! ఎక్కడ చచ్చావురా? ఇక్కడున్నా న్నేనూ!"

ఇంకా పరుగెత్తుతూనే ఉన్న సూర్యం గొంతు దూరం నుంచి వినిపించింది.

"వస్తున్నా, తాతయ్యా!"

సూర్యం వచ్చాక చిట్టింరాజులు చెట్టు దిగాడు.

ముసలాయనను బయటకు లాగారు.

"ఎందుకండీ, తాతగారూ! అలా పరుగెత్తారూ?" మీసాలకి అంటిన ఆకులు దులుపుకుంటూ అడిగాడు చిట్టింరాజులు చిన్న నవ్వుతో.

"నీ పెళ్ళి కాదు కానీ, నా చావుకి వచ్చింద్రా, సూరన్నా" అంటూన్న గున్నారావు తేరుకుని చిట్టింరాజులు వేపు చూడకుండానే -

"అబ్బే! అది పరుగుటోయీ! కాస్తంత కళ్ళు తిరిగాయి, కాళ్ళు పట్టుదప్పాయి. అంతే! అది సరే, నువ్వా చెట్టు ఎక్కడం దేనికోయ్?" పక్కనున్న ఆకుల పసరు పిండి చెక్కుకు పోయిన మోకాళ్ళకి అంటిస్తూ మంటని ఓర్చుకుంటూ అన్నాడు.

"మరేముందండీ, తాతగారూ! బొస్సుని పై నుంచి చూస్తే ఎలా ఉంటుందీ అని అనుమానం వచ్చి వీరు చెట్టు ఎక్కాను -"

మీసాలు చిటికెన వేలితో సవరిస్తూ - "అలాగటోయీ - పల్లంలోకి వెళితే అడుగు భాగమంతా అగుపిస్తుందోయ్! ఈ మారు ఆ పని జెయ్ - బహు భేషుగ్గా ఉంటుందీ -" కాళ్ళు జాడిస్తూ అన్నాడు.

సూర్యం బిక్కమొహం వేసి, "నేనసలు ఆ బస్సుని పై నుంచీ చూడలేదు - అడుగు నించీ చూడలేదు - పక్కనుంచీ చూడలేదు"

కత్తిపూడి సత్రవలో మధ్యాహ్నం వంటలు చేసుకొని తిని విశ్రమించి చల్లపొద్దున బయల్దేరి దీపాలు పెట్టే వేళకు తుని చేరుకున్నారు.

5

భుక్తాయాసంతో తుని సత్రవలో విశ్రమించాడు గున్నారావు! సూర్యం కాళ్ళుపడుతున్నాడు. ముసలాయన తేటగుంట దగ్గర ఇచ్చిన లెక్కను విడదీయటానికి చిట్టింరాజులు మీసాలు దువ్వుతున్నాడు. వేళ్ళు మడుస్తున్నాడు. జుట్టులో చేతులు పెట్టుకుంటున్నాడు - దొర్లుతున్నాడు.

"సరాసరి పెళ్ళి వారింటికే వెళ్తామా, తాతయ్యా?" మళ్ళీ మొదలెట్టాడు సూర్యం.

"నీ బొంద!"

"ఆ అమ్మిని చూపిస్తావా, తాతయ్యా?"

"నీ బొంద!"

"చూపించమని అడగటాన్కి నాకు సిగ్గేస్తూంది, తాతయ్యా!"

"నీ బొంద!"

"పోనీ, నువ్వు అడుగు, తాతయ్యా!"

"నీ బొంద!"

"నీ బొంద - నీ బొంద - అన్నింటికీ నీ బొందే! ఇదేం బావుంది, రాజుగారూ - నువ్వయినా చెప్పండి."

చిట్టింరాజులు ఈ లోకంలో లేడు! గుడిలోకి వెళ్ళి వచ్చినప్పుడల్లా పువ్వులు ఎలా, ఎందుకు రెట్టింపవుతున్నాయీ - ఆలోచన తెగటం లేదు.

"అదీ! అలా రాయరా పిక్కల మీద. ఒరే, రూసన్నా - నీకు జాస్తే కాళ్ళు పట్టడమన్నా రాదూ - లాభం లేదురా - నీ పెళ్ళాం తురక సాయిబుతో లేచి పోతుందిరా."

"ఛీఛీ! తురక సాయిబుతోనా!" అంటూ గబ గబా నొక్కి హఠాత్తుగా ఆపి, "అవునూ, ఆ అమ్మికే కదా కాళ్ళు పట్టడం రావాలీ?"

గున్నారావు చిట్టింరాజులు వేపు తిరగకుండానే -

"మా మనవడి అనుమానం మీద నీ అనుభవం ఏమంటుంది, రాజుగారూ?"

లెక్కలోంచి తలెత్తి, "అంతేలెండి! అంతే - అంతే" అనేశాడు.

గున్నారావు తాత హఠాత్తుగా నవ్వి, అంత హఠాత్తుగానూ మానేసి -

"చిట్టింరాజులుగారూ!"

"చిదం!"

"నువ్వా కాస్తంత అబద్ధం ఆడాలండి, రాజుగారూ!"

"అబద్ధమా! ఆడటమా! రాచపుటక, తాతగారూ."

"పోనీ, రాజుగారూ! నిజం చెప్పకుండా ఉండటానికి కుదురుతుందీ?"

"అలా అన్నారూ! అదేదో ధర్మ సమ్మతంగానే ఉన్నట్టుంది. ఇంతకీ మీ తాత్పర్యం అర్థం కావటం లేదు, తాతగారూ!

"అంత సులువుగా అర్థమయితే ఇహ లేని దేవీ? మనం ముగ్గురం నీ పెళ్ళి చూపుల నిమిత్తం బయల్దేరాం!"

"వీరికి మరోహ పెళ్ళా? రోజులు అనుకూలంగా లేవండి, తాతగారూ...." గర్వంగా మొదలెట్టి విచారంగా ముగించాడు.

"ఎంత మాట! తమరి అర్హతలకేం కాని, మా మానవరాలు ఏకంగా దేవిడీమన్నా చేసేస్తుంది! నువ్వా గుమ్మలూరులోనే పెళ్ళి కొడుకువీ."

"మాలో ద్వితీయం ఉంది గానీ పెళ్ళి చూపులు పద్ధతి గాదండీ."

"దానికేముందీ? నువ్వా ఆధునికుడివీ - చదువుకున్నావూ."

"అదేటండీ? పెళ్ళి నా కయితే పెళ్ళిచూపులు రాజుగారా? నే కాళ్ళు పట్టను!" విసురుగా కాళ్ళు తోసేశాడు తేరుకున్న సూర్యం.

"మనవడా! రూసన్నా - నిన్నూ ఎద్దు మారాజా అని ఊరకే అన్నానా నేనూ -

చిట్టింరాజులు ఉత్తుత్తి పెళ్ళి కొడుకేరా - మన మా ఊరి మీంచి పోవడానికి ఓ కారణం ఉండాలి. మననీ వారు పిల్లని చూడమనటానికి ఓ సూచనఉండాలి."

సూర్యం కోపం తెగి ఆలోచన కుదిరేసరికి గున్నారావు తాత గుర్రులో ఉన్నాడు! చిట్టింరాజులు మీసం మీద చెయ్యేసుకుని నిద్రపోతున్నాడు.

6

అడ్డ రోడ్డు జంక్షన్లో ఓ రాజుగారు పలకరించారు.

"ఏమిటీ? మా వేంకటేశ్వర్లు పంతులుగారి వియ్యాలవారా? మా గుమ్మలూరులో విడిది చేయకుండా కదలనిస్తామూ?" అంటూ ఓ మనిషిని ఊళ్ళోకి కబు రంపాడు.

"సుఖమళ్ళవారి అబ్బాయా? మహా హోషైన కుదురండీ వారిది" అంటూ చిట్టింరాజులుని చూసి ముచ్చట పడ్డాడు.

"ఎప్పే! ఎప్పే చదివారండి! ఆధునికులు! గొప్ప సంస్కారులు! పిల్లను చూసుకుందామనీ మమ్మల్ని వెంట బెట్టుకు బయల్దేరారండి -"

"పుటకను బట్టే గాదండీ బుద్ధులూ -" పరీక్షగా చూస్తున్నాడు సన్యాసి రాజు.

"బాగా పోల్చారు."

"ఎవరి అమ్మాయినండీ చూసుకునేదీ?"

"చునాబరీ వారనీ - విశాఖపట్నం."

"చునాబరీ వారా? క్షత్రియులలో అలాంటి పేరు విన్నట్లే లేదండీ, పంతులుగారూ! అందులోనూ పిల్లని చూపిస్తున్నారూ అంటే?"

"అయితే, అలాంటి వారు లేనేలేరని సెలవిస్తారా తమరూ?"

సన్యాసిరాజు కంగారుగా అన్నాడు -

"అన్నన్నా! వారు సుక్షత్రియులూ! అన్నీ విచారించే వెళ్తున్నారా అనేదే సంశయం?"

చిట్టింరాజులు కంగారుగా గున్నారావు వైపు చూశాడు.

"లోకమంతా తమ కెరికే నంటే, రాజుగారూ - పొరుగూరి మనుషులం ఏం చెప్పగలం?"

"ఎంత మాటన్నారు. పంతులుగారూ! తమరలా భావించటం తగదు గాక తగదు! అబ్బాయి జూస్తే చక్కటి వాడూ."

చిట్టింరాజులు మీసం దువ్వేడు -

"చదివినవాడు! సర్వమూ ఎరిగినవాడూ! పెళ్ళి చూపులు లేకపోవడమన్నది మాలో మధ్యలో వచ్చినదే - మధ్యలో పోవలసిందే అన్న ధర్మ సూక్ష్మం ఎరిగినవాడు! బహు యోగ్యుడు! లోకమంతా కరువూ అన్నట్టు అంత ప్రశస్తిలేని చోటికి పోవాలా? తెలీని చోట బురదా ఉంటుంది. అడుసు తొక్కటమేలా? అని తోటి రాజులం గదండీ - అందుకే విచారిస్తున్నాం."

గున్నారావు గుంభనగా నవ్వి -

"మేం కూడా అమాత్యులం! వారికీ మాకూ దగ్గర వరసులు! మా సలహా లేనిదే వారు ఓ అడుగు వేయరు. తమరికి వేరే చెప్పాలా?"

చిట్టింరాజులు అయోమయంగా నవ్వాడు! సూర్యం అందర్నీ చూస్తున్నాడు!

"అరుగో - పంతులుగారు వస్తున్నారు."

ఉరకలు పరుగులు మీద వచ్చాడు వెంకటేశ్వర్లు -" ఎంత సుదినం! ఎంత సుదినం" అంటూ రెండు చేతులూ పుచ్చుకున్నాడు.

కొంత బతిమాలించుకున్నాక ఆ పూటకు వారింట్లో విడిది చేయడానికి ఒప్పుకున్నాడు గున్నారావు.

అంతా బయల్దేరుతుండగా సన్యాసిరాజు వెంకటేశ్వర్లుని పక్కకు పిలిచాడు.

"చూడబోతే నీ పెళ్ళిచూపులు నిజంగానే ఏర్పాటయ్యేట్టుంది, రాజుగారూ!" గొంతు తగ్గించి అన్నాడు గున్నారావు.

"ఏమిటో భయంగా ఉంది, తాతగారూ!"

"రాచపుట్టుక నీది! భయపడాల్సింది పప్పు తినేవాళ్ళం - మేమయ్యా! కొంప దీసి చూపిస్తానంటే చూస్తానని తొందర పడేవు సుమా!"

"తమరు ఘటనా ఘటన సమర్థులు - ఎక్కడి కెక్కడికో ముడెట్టగలరు."

అంతా ఊళ్ళోకి కదిలారు! సూర్యానికి ఏనుగెక్కినట్టే ఉంది!

వేడి వేడి నీళ్ళు పెట్టించారు! ఇద్దరు మంగళ్ళు వచ్చారు. తలకీ, ఒంటికీ సోలెడు నూనె ఇంకించారు. కాళ్ళ శేర్లు తీశారు! శుభ్రంగా నలుగు పెట్టారు! తలంటారు. చలవ పంచలు కట్ట బెట్టారు!

పొగలు గక్కుతున్న అన్నం! రుచికరమైన వంటలు! బెల్లం జిలేబీ!

వీథి గదిలో విశ్రాంతికి ఏర్పాట్లు జరిగాయి! మంగళ్ళు విసురుతున్నారు! సూర్యానికి మహారాజు భోగంగా ఉంది! అంతా అగ్గగ్గలాడుతున్నారు! ఇటు చూస్తే ఏం కావాలి అల్లుడుగారూ, అనొకరూ - అటు చూస్తే ఏం కావాలి, బావగారూ అని మరొకరూ -

అత్తలు! మామలు! బావమరుదుల! వస్తున్నారు! పలకరిస్తున్నారు! ఇతర కులాల ఆడంగులు పెళ్ళి కొడుకు, పెళ్ళికొడుకు అంటూ చోద్యం చూస్తున్నారు. కానీ పెళ్ళి కూతురి దర్శనమే లేదు.

"కాస్తంత కునుకు దీస్తారా, మామగారూ - "

"నిద్రపోకపోతే జోల కూడా పాడేసేటట్లుంది - అల్లుడిగారి మర్యాదా - ఇంతకీ మా మనవడికి నేల మీదే పక్క వేస్తే మంచానికీ వాడికీ క్షేమంగా ఉంటుందనుకుంటాను." మంచాన్ని పరీక్ష చేస్తూ అన్నాడు గున్నారావు.

"తమరికి ఏ విషయంలోనూ పరాకు లేదండీ, మామగారూ..." ఇబ్బందిగా నవ్వాడు వెంకటేశ్వర్లు.

"పరాకు చిత్తగిస్తే వెంకటేశ్వర్లు పంతులుగారితో నిగ్రహించుకురాగలమా మరి!" మళ్ళీ మాట విసిరాడు. నవ్వుతూ కదిలాడు వెంకటేశ్వర్లు.

ఆయన తలుపు జేరేసి బయటకు వెళ్ళేసరికి సూర్యం తాతయ్య మీద పడిపోయాడు.

"ఆ ముక్కేదో వాళ్ళనాలి కాని, మనం అంటే బాగోదురా, సూరన్నా!"

నిజవేఁ! పిల్లను చూడమనో, చూసుకుంటారా అనో వాళ్ళే అనాలి! ఆ మర్యాద తీరా వాళ్ళు పాటించకపోతే? సూర్యానికి ఉడుకుమోత్తనం వచ్చేస్తోంది. ఇంత దూరం ఈ ముసలాడి చాదస్తం కోసం ఇంత కష్టపడి నడిచి వస్తే ఇప్పుడిలా అంటాడేంటీ? అంత తెలివయిన వాడు - అందర్నీ అలా అల్లరి పెట్టేవాడు ఏదోలా కార్యం సానుకూల పరచాలే గానీ -

సూర్యం కంయ్ మన్నాడు.

"అరవకురా! వాళ్ళు వింటే బాగోదూ -" ముసలాయన బతిమాలాడు!

7

నాలుగ్గంటలకి లేచారు ముగ్గురూ! కాలుగాలిన పిల్లిలా తిరుగుతున్నాడు వెంకటేశ్వరు - కాఫీ, ఫలహారాలు వచ్చాయి! వెంకటేశ్వర్లు నెమ్మదిగా మొదలెట్టాడు -

"మామగారూ! మా సన్యాసిరాజుగారు లౌక్యులుగారు! ముక్కుసూటి మనిషి! రాజ్యాలు కరువయినా అన్న పానాదులకి లోటు లేదు. మర్యాదలలో వారితో ఎవ్వరూ దీటు కాదు! బహు సంతాని. పెద్దలను కలుసుకోకుండా అబ్బాయితో వ్యవహరించటం సంప్రదాయం కాదని వారూ ఎరుగుదురూ."

సన్యాసిరాజు గారింట్లో అమ్మాయిని చూసుకోమని చిట్టింరాజులికి నచ్చ చెప్పవలసిందని వెంకటేశ్వర్లు సారాంశం!

"ఏమంటారు, రాజుగారూ!" బాగోదన్నట్లు అడిగాడు గున్నారావు.

చిట్టింరాజులు చిటికెన వేలితో మీసం లేపుతూ -

"మా మంచీ చెడ్డా తమరి కన్నా ఎవరికి ఎక్కువ తెలుస్తుంది, తాతగారూ?"

సూర్యానికి మహా బాధగా, అంతా కుట్రలా ఉంది. చూస్తూంటే ఈ రాజుగారు ఇక్కడికిక్కడే మరో పెళ్ళి కూడా చేసేసుకునేలా ఉన్నాడు. ఈ ముసలాయన చేసేసేలా ఉన్నాడు! తన నోట మన్నేనా?

"అవటాన్కి ఆధునికులేగాని మహా బుద్ధి మంతులండీ మా చిట్టింరాజులు - వారు పెద్దల చెవిని వేశాకే కార్డు వేస్తారు."

"ఊరకే అంటున్నారుగాని, మా బాబాయ్యగారు తమరి మాట కొట్టేస్తారుటండీ, తాతయ్యగారూ?"

తన సైన్యాధిపతి శత్రువుల పక్షమని అప్పుడే గ్రహించిన రాజులా నిస్పృహాయంగా చిట్టింరాజుల వేపు చూశాడు గున్నారావు.

"పిల్లని చూసుకోటానికి తమరి కెలాంటి అభ్యంతరమూ లేనట్టుంది."

"తమరికి మాత్రం ఉంటుందా, తాతగారూ! మంచీ చెడ్డా ఎరిగిన వారూ -"

గుర్రుగా చూస్తూ గున్నారావు -

"పెద్దల మీద తమ కింత గౌరవ ముంటుందని అనుకోవడమే గాని, ఏనాడు గమనించ లేకపోయా నోయి, చిట్టింరాజులుగారూ."

"అవునండవునండి! మహా పదునైన బుద్ధి వారిది...." వెంకటేశ్వర్లు అయోమయంగా అన్నాడు. "తమ అభిప్రాయం నా కర్ధమవటం లేదండి."

"వారికి అర్థమవుతుంది లెండి..." విసురుగా అన్నాడు గున్నారావు.

వెంకటేశ్వర్లు పోల్చేశాడు - "అంతేలెండి! వారికి అర్థమయితే చాలు గదా! అయినా మా అల్లుడుంగారు ఈ కాలపు పిల్లల్లా కాదండీ - కన్న తండ్రి చూస్తే చాలునూ అన్నాడు - అదండి పెద్దల పట్ల మర్యాదా అంటే -"

కార్యాన్ని బెడిసి కొట్టిస్తూన్న గున్నారావు మీద మహా కసితో అన్నాడు చిట్టింరాజులు - "అలాగుటండీ, పంతులుగారూ! అడిగి చూడండి. 'నాయనా, సూర్యం! పిల్లని చూస్తావా?' అనీ! ఏం సెలవిస్తాడో?"

చిట్టింరాజులుని కావలించేసుకోవాలనిపిస్తోంది సూర్యానికి. ఆశగా మామగారి వేపు చూశాడు.

గున్నారావుకి మనవడి చూపులు నచ్చటం లేదు. గుట్టుగా ఉంటూ, పెదవి విప్పకుండానే కావలిసింది కాళ్ళ దగ్గరికి రప్పించుకోవాలనే నియోగం!

వెంకటేశ్వర్లు అందర్నీ కలియ జూశాడు. గంభీరంగా నవ్వాడు.

"బాబూ! రాజుగారూ! మెతుకు ముట్టుకుంటే చాలు. అన్నం ఎలా ఉంటుందో తెలుస్తుంది! మొత్తం పట్టి చూడాలా? నాకు కూడా నాయనా. ఓ మారు పిల్లని చూసుకుంటావా అనే అడగాలనుంది. ఆ పిల్లాడి మొహం చూశాక, ఆ మర్యాదా, ఆ వినయమూ ఆకళింపయాక ఆ మాట అనే సాహసం లేకుండా పోయింది."

సూర్యానికి అందరి మీద పడి తోడేల్లా పీక కొరికేయాలా అనిపిస్తూంది.

"తమరేం సెలవిస్తారు, మామగారూ?"

ఇరుకున పడ్డ గున్నారావు సూర్యం చూపుల నించి తప్పించుకుంటూ, "మా చిట్టింరాజులు మాత్రం చిన్నవాడుటండీ! నా మాటలు తమ కలా ఎలా బోధ పడ్డాయో గాని, పిల్లలంటే తలో రకంగానూ ఉంటారు. తప్పు బడితే ఎలా?"

అల్లుడిమీద నమ్మకంతో ఉన్న వెంకటేశ్వర్లుకి గున్నారావు మాటల్లో ధ్వని అందలేదు. "అంతే లెండి! నే రాజుగారికి కవురందించాలి" అని నిష్క్రమించాడు.

కుర్రాళ్ళిద్దర్లో ఎవరి వేపు చూసినా పీక పిసికేస్తారని అనుమానం వచ్చినట్టుంది. గున్నారావు ఆ గదిలోంచి బయట పడి రైతులతో పిచ్చాపాటీలో పడ్డాడు.

8

రాత్రి ఎనిమిదింటికే ఊరు మాటు మణిగింది.

వెంకటేశ్వర్లు ఆ రాత్రికి పట్టు బట్టి ఉంచేశాడు. ఇక తను టెక్కుకి పోతే సూర్యం చెయ్యి దాటి పోతాడని గున్నారావు అంగీకరించాడు. పిల్లను చూసుకునే ఉద్దేశంలో చిట్టింరాజులు లేడని సన్నాసిరాజుకి కబురు వెళ్లింది.

రాత్రి భోజనాల దగ్గర కూడా సూర్యం కోరిక తీరలేదు.

చిట్టింరాజులు, సూర్యం ఒక్కటై పోయారు. ఒకటే గుసగుసలు! సూర్యానికి ధైర్యం చిక్కటం లేదు! చిట్టింరాజులు రక రకాలుగా చెపుతున్నాడు!

"ఆ మాత్రం పెళ్ళాం కోసం కూడా గోడ దూక్కపోతే నువ్వేం మగాడివయ్యా, పంతులు గారూ,"

సూర్యానికి అభిమానం పొడుచు కొచ్చింది. లేచాడు - మంచం మీంచి తాత గుర్రు. చిట్టింరాజులులో కదలిక లేదు.

దుప్పటి ముసుగులా వేసుకుని బయటకు వచ్చాడు. అరుగు మీద బావమరుదులు నలుగురూ చాపలు పరుచుకు పడుకున్నారు. పగటి పూట మామగారు ఇల్లు చూపించారు. అంతా గుర్తుంచుకున్నాడు.

చుట్టూ తిరిగి దొడ్డి గుమ్మం దగ్గరకు వచ్చాడు. నెట్టాడు. రాలేదు. గొళ్ళెం తప్పించటానికి సందులేదు. గుమ్మం ముందున్న వేపచెట్టు ఎక్కాడు. కొమ్మలు ఇంట్లోకి వేలాడుతున్నాయి. చప్పుడు కాకుండా దిగాడు. చూపు చీకటికి అలవాటయింది! చుట్టూ చూశాడు.

విశాలమైన దొడ్డి! ఈశాన్యంగా నుయ్యీ, చపటా, స్నానాలగదీ ఉన్నాయి. అవి ఇంటికి దూరంగా ఉన్నాయి. అక్కడ నుంచి వసారా మీద మనుషులు అంత స్పష్టంగా కనపడరు. వసారా దగ్గరగా గాది! దాగోటానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది. సూర్యం పిల్లిలా నడిచాడు! వసారా మీద మూడు మంచాలు! అంతా పూర్తి ముసుగుల్లో ఉన్నారు.

బుడ్డి లాంతరు వెలుగు తక్కువగా ఉంది. అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ వెళ్ళి లాంతరు వత్తి హెచ్చించాడు. ఓ మంచం దగ్గర పాన్ దాన్! మామగారి మంచం గుర్తయింది. తల్లీ కూతురో, మామ్మా మనవరాలో కలిసి పడుకునుండాలి!

ఓ అంగలో గాది వార చేరాడు. వసారా బాగా కనిపించేటట్టు నక్కాడు. గాదికి చరిచిన ఓ పిడక పెరికాడు. విసిరాడు. ఏ మంచం మీద పడలేదు. మరోటి విసిరాడు. పడింది. అందుమీద ఆకారం పక్కకి తిరిగి పడుకుంది.

సూర్యం చేతికి ఓ వాసం కర్ర తగిలింది.

అందరూ లేస్తారు. ఆ పిల్లను చూడొచ్చు - అదీ అతని ఆలోచన.

"చిచ్చీ! దిక్కుమాలిన కుక్క! రాత్రిళ్ళు మంచాలను పీకుతుంది. బయట పడేసి తలుపెయ్యవే అన్నాను. వెయ్యలేదూ!" అత్తగారి గొంతు ఆనవాలయింది.

ఒక్క మారుగా వేయి వీణానాదాలు.

మామ్మ పక్కలోంచి నిద్దర మత్తుగా అంది రాజేశ్వరి - "లోపలే ఉంచేశానమ్మా!

కొత్తాళ్ళను చూస్తే మీద పడిపోతుంది గదా!"

సూర్యం ఆ గొంతులో మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదించలేకపోయాడు.

కుక్క..! కుక్క...! కుక్క...!

సూర్యానికి చెమట పట్టింది.

ధైర్యం తెచ్చుకుని పెరడంతా చూడగలిగిన మేరకు చూశాడు. ఎక్కడా లేదు! రెండో వేపు చూట్టానికి శరీరాన్ని కదిలించి వంగి మోచేతిని నేల మీద ఆన్చాడు!

మెత్తగా తగిలింది!

తగలటమే కాదు, భూనభోంతరాళాలు చిల్లు పడేలా భౌ - భౌ - భౌ - భౌ!

'దొంగ! దొంగ!' అరుపుల్తో వెంకటేశ్వర్లు!

సూర్యం పరుగులు! కుక్క పరుగులు! కర్ర పట్టుకుని వెంకటేశ్వర్లు పరుగులు!

వీధిలోంచి బావమరుదుల్లు! గున్నారావుగారు.

ముసుగు జారిపోయిన సూర్యాన్ని ముందుగా రాజేశ్వరే గుర్తు పట్టింది! ఆయనే!

"రాణీ! రాణీ!" కుక్కను పిలిచింది.

మంత్రించినట్టు ఆగిందది.

అల్లుణ్ణి గుర్తు పట్టిన వెంకటేశ్వర్లూ ఆగిపోయాడు!

బావమరుదులూ ఆగిపోయారు.

పమిట కొంగుతో నోరు మూసుకుంటూ అత్తగారూ ఆగిపోయింది!

"నాతో చెప్పలేకపోయావురా, మనవడా, అమ్మాయిని చూపించమని - నేనే అడిగే వాడిని! అవున్లే - ఇలాంటి పని చేసినందుకే నీ బాబుతో ఈ నాటికీ..." అంటూ గున్నారావు నాలుక కరుచుకొని ఆగిపోయాడు.

"ఏం జరిగిందర్రా?" ఏమీ కనిపించని ముసలమ్మ గొంతు!

సూర్యానికి మాత్రం సమస్త ప్రపంచమూ రాజేశ్వరి నవ్వుల వెనకాల పరుగులు తీస్తున్నట్టుంది! అంతా కదుల్తున్నట్టే ఉంది.

భయంలోంచి నిర్భయంలోకి -

చీకటి అడవిలోంచి వెన్నెల నగరంలోకి -

తేలుకుంటూ తూలుకుంటూ పరుగులు తీస్తూ కావాల్సిన దేవత కనువిందు చేయగా - లక్ష పున్నములు విరబూసినట్లు రాజేశ్వరి -

ఇద్దరి హృదయాలూ, నయనాలూ ఏవో ప్రాచీన వైదిక మంత్రాలు ఉచ్చ స్వరంతో వింటూ అంటూ -

"కన్యా నిరీక్షణ ముహూర్తః సుముహూర్తోస్తు!" ●

(ఉగాది హాస్యకథల పోటీలో బహుమతి పొందిన కథ)

★ *(ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రిక : 10-4-1985)* ★